

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
4 september 2018

Eindtermijn
-

Onderwerp

Goedkeuren Faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024

Advies

1. Goed te keuren het Faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024 inclusief de aanvullende toelichting op de uitvoering van de bestrijding van knobbelzwanen.
2. Vast te stellen de GS-brief aan Faunabeheereenheid Zuid-Holland over goedkeuring faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024.
3. Vast te stellen het persbericht bij het besluit tot goedkeuring van het Faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024.
4. Te bepalen dat het besluit tot goedkeuring van het Faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024 wordt gepubliceerd in het Provinciaal Blad.
5. Vast te stellen de publiekssamenvatting bij het besluit tot goedkeuring van het Faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- GS-brief aan Faunabeheereenheid Zuid-Holland over goedkeuring faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024
- Faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024
- Aanvullende toelichting op de uitvoering van de bestrijding van knobbelzwanen
- Persbericht Provincie verduidelijkt regels voor verjagen zwanen

1 Toelichting voor het College

Al het faunabeheer vindt plaats op basis van een faunabeheerplan. Dat geldt dus zowel voor jacht, schadebestrijding als populatiebeheer. De faunabeheerplannen worden opgesteld door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (verder: de FBE). Het bestuur van de FBE stelt deze plannen vast. Vervolgens is goedkeuring door Gedeputeerde Staten noodzakelijk om de faunabeheerplannen in werking te laten treden.

Het nu voorliggende besluit betreft de goedkeuring van het faunabeheerplan voor de knobbelzwanen. De bestrijding van schade door knobbelzwanen zorgt regelmatig voor de nodige maatschappelijke onrust, maar is nodig om niet teveel schade aan agrarische belangen te laten ontstaan. De aanpak bestaat uit twee sporen: het bewerken van de eieren van knobbelzwanen zodat deze niet uitkomen en het verjagen met ondersteunend afschot van knobbelzwanen die schade veroorzaken. Het beleid is niet gericht op het behalen of behouden van een bepaalde populatie-omvang, hoewel voornoemde maatregelen uiteraard wel enig effect hebben op omvang en groei van de populatie knobbelzwanen.

Ten opzichte van de vigerende regels zijn er twee inhoudelijke wijzigingen opgenomen in de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland (verder: de Verordening) die met de goedkeuring van het faunabeheerplan van kracht worden:

- er worden (op grond van de mogelijkheid die de Wet natuurbescherming biedt) extra middelen toegestaan om een gewonde knobbelzwaan zo snel mogelijk uit het lijden te verlossen, en
- het is toegestaan om al vanaf een half uur voor zonsopgang knobbelzwanen te doden met het geweer, in plaats van vanaf zonsopgang.

Beide wijzigingen gelden voor alle vogels die op grond van de Verordening mogen worden gedood, zoals de diverse ganzensoorten. Voor wat betreft het half uur voor zonsopgang geldt dat dit tevens gelijk is aan de regels die gelden bij de landelijk geopende jacht op de wilde eend.

Het faunabeheerplan is voorgehangen bij de Statencommissie Duurzame Ontwikkeling. Uit de bespreking met de commissie kwam naar voren dat een tweetal zaken nadere aandacht behoeft. Ten eerste gaat het om het minimaal op een locatie aanwezige aantal knobbelzwanen voordat er mag worden overgegaan tot verjaging met ondersteunend afschot. In de bijlage bij de Verordening is bepaald dat er pas afschot mag plaatsvinden bij een groep van 15 of meer knobbelzwanen. Deze eis blijkt in de praktijk niet of nauwelijks naleefbaar en handhaafbaar. Op verzoek van de FBE en naar aanleiding van een toezegging van gedeputeerde Weber aan de Statencommissie Duurzame Ontwikkeling zal de bijlage bij de Verordening moeten worden aangepast, waarbij de minimale groeps grootte wordt vervangen door een maximaal aantal te doden knobbelzwanen per bestrijdingsactie. Het besluit hiertoe volgt later dit jaar.

Ten tweede blijkt het voor het publiek onduidelijk te zijn op welke wijze de verschillende methoden en middelen ter voorkoming van schade worden ingezet. Dit zorgt voor maatschappelijke onrust en onbegrip. De FBE heeft daarom de inzet van de verschillende methoden en middelen verduidelijkt in een aanvullende toelichting op het faunabeheerplan. Deze toelichting is bijgevoegd. Samengevat komt het erop neer dat er knobbelzwanen mogen worden gedood met een geweer als weggagen en andere preventieve maatregelen niet helpen en er sprake is van

dreigende schade aan gewassen. Mocht een knobbelzwaan niet met één schot gedood zijn, dan dient het dier zo spoedig mogelijk met een volgend schot uit zijn lijden te worden verlost. Alleen wanneer het geweer om veiligheidsredenen niet kan worden gebruikt, mag een gewonde knobbelzwaan met een slag- of steekwapen uit zijn lijden worden verlost.

Zie verder de tekst van het goedkeuringsbesluit en de door de FBE opgestelde aanvullende toelichting.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW: € 0,-

Programma: 1. Groen, Waterrijk en Schoon

Financiële risico's: Geen.

Juridisch kader

De Verordening verleent in beginsel aan grondgebruikers toestemming om schade door knobbelzwanen te (laten) bestrijden. Hierbij wordt vrijstelling verleend van het verbod op doden en het verbod op vernielen van de eieren van knobbelzwanen. Van deze vrijstelling kan echter pas gebruik worden gemaakt op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan. Door middel van het besluit tot goedkeuring van het faunabeheerplan voor de knobbelzwaan wordt bewerkstelligd dat er daadwerkelijk gebruik kan worden gemaakt van de eerder verleende vrijstelling. Het faunabeheerplan bevat ook aanwijzingen voor de praktijk zodat het goedkeuringsbesluit ook een zeker kaderstellend karakter heeft. De uitvoerder dient zich op grond van de Wet natuurbescherming te houden aan het goedgekeurde faunabeheerplan.

Het besluit treedt in werking na publicatie in het Provinciaal Blad.

Tegen het besluit tot goedkeuring kan bezwaar worden gemaakt. De kans dat dit gebeurt is groot, gelet op de diverse organisaties die zeer kritisch zijn op alle vormen van schadebestrijding of faunabeheer. Het faunabeheerplan voor de knobbelzwanen voldoet echter aan de gestelde eisen en de verwachting is dat een eventueel bezwaarschrift ongegrond kan worden verklaard.

2 Proces

Het faunabeheerplan voor de knobbelzwaan is opgesteld door de FBE. Hierbij is nauw samengewerkt met SOVON Vogelonderzoek Nederland. De wetenschappers van SOVON hebben de hoofdstukken geschreven die betrekking hebben op de ontwikkelingen binnen de populatie knobbelzwanen. Tevens is een concept van het plan door de FBE toegezonden aan diverse maatschappelijke organisaties. Tenslotte heeft het (breed samengestelde) bestuur van de FBE het plan vastgesteld en ter goedkeuring aangeboden aan Gedeputeerde Staten. Het faunabeheerplan is vervolgens via een zogenoemde voorhangprocedure besproken in de Commissie Duurzame Ontwikkeling. Uit deze bespreking zijn geen overwegende bezwaren tegen goedkeuring van het plan naar voren gekomen.

Goedkeuring van het plan treedt in werking op 1 november 2018, aansluitend op het vigerende faunabeheerplan voor de knobbelzwaan dat is goedgekeurd voor de periode tot en met 31

oktober 2018.

3 Communicatiestrategie

Er wordt via diverse kanalen gecommuniceerd over de goedkeuring van het faunabeheerplan voor de knobbelzwaan:

- Van het goedkeuringsbesluit wordt mededeling gedaan in het Provinciaal Blad;
- Er is een persbericht beschikbaar dat verzonden wordt aan de belangrijkste nieuwsbladen;
- De afdeling Communicatie zoekt contact met enkele journalisten met de suggestie om een afgewogen achtergrondartikel te plaatsen over de knobbelzwanenproblematiek aan de hand van een interview met een lokale (ervarings-)deskundige;
- Op de provinciale website wordt een 'Q&A' geplaatst aan de hand van de meestgestelde vragen;
- Het goedgekeurde faunabeheerplan en de bijbehorende aanvullende toelichting worden door de FBE gepubliceerd op de website van de FBE.